

Південноукраїнські наукові студії



ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
студентів та молодих вчених
(19-21 листопада 2024 року)

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності
Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України
м. Одеса



Південноукраїнські наукові студії

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих
вчених**

(19-21 листопада 2024 року)



УДК: 1+316 (062.552)

Рецензенти:

Володимир ЖАРКИХ, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, історії та політології, НУ «Одеська політехніка»;

Оксана ІВАНОВА, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, Міжнародний гуманітарний університет.

Рекомендовано Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Протокол № 7 від 26.12.2024 р.

Редакційна колегія:

Відповідальний редактор – Оксана ПЕТІНОВА, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

Члени редколегії:

Євген БОРІНШТЕЙН, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), Україна

Зоя АТАМАНЮК, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», (м. Одеса), Україна

Олена ЛІСЕЄНКО, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (м. Одеса), голова Південноукраїнського відділення САУ, Україна

Південноукраїнські наукові студії: Збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених (м. Одеса, 19-21 листопада 2024 року) / за ред. д. філос. н., проф. Петінової О. Б. – 213 с.

Матеріали конференції представлені в авторській редакції мовою оригіналу

Євген НОВОЧИНСЬКИЙ	АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ШТУЧНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ГЕТЕРОГЕННИХ КОМП'ЮТЕРНИХ АРХІТЕКТУР.....	40
Юлія МАЗУР Оксана ПЕТІНОВА	ТОЛЕРАНТНІСТЬ ДО МІГРАНТІВ: СОЦІАЛЬНІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА ПОЛІТИЧНІ ФАКТОРИ (НА МАТЕРІАЛАХ СОЦІОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ).....	46
Аллен БИКОВ	ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	53
Ірина АРАБАДЖИ Кіра ЛІТВІНЦЕВА	ФЕНОМЕН НАРОДНОЇ ОБРЯДОВOSTІ ЯК СКЛАДОВА ЕТНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНЦІВ НА ОДЕЩИНІ.....	59
Аліна СТЕПУРА	УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СТИЛЬ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ (ПОЧАТОК ХХ СТ.)....	61
Наталія РИБКА Марія СОЛОДКА	ЕСТЕТИЗАЦІЯ ЗУПИНОК ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ: АКТУАЛЬНІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	64
Ганна НІВНЯ	РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ СНАТ-GPT В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	67
Олена КАРАНФІЛОВА Софія ВЕРДИШ	СКЛАДОВІ ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	70
Яна ГОРДИНСЬКА	ПРЕКРАСНЕ І ПОТВОРНЕ У СУЧАСНІЙ МІСЬКІЙ АРХІТЕКТУРІ.....	73
Інна ФЕДОРОВА	ДЕСТРУКТИВНІСТЬ ЯК ВИБІР: ЕКЗИСТЕНЦІЙНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ.....	76
Тетяна ЮРЧЕНКО	ЛЮБОВ ЯК УМОВА НАБУТТЯ ЦІЛІСНОСТІ.....	79
Алана НЕКРЯЧ	ЕТИЧНІ НОРМИ В НАУЦІ ТА ЕТИКА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	81
Степан БАРКОВ	ПРИНЦИП ГАРМОНІЇ У КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО ПРИРОДОКОРИСТАННЯ.....	84
Анастасія ДЯКОВА	СУТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ АБСУРДУ (НА ПРИКЛАДІ ОДНОГО З ТВОРІВ А.КАМЮ: «ЧУМА», «МІФ ПРО СІЗІФА»).....	86
Фікрет ГУСЕЙНОВ	ФІЛОСОФСЬКІ ІДЕАЛИ ЦИЦЕРОНА.....	92

Аллен БИКОВ,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»,
Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

У сучасних умовах активно здійснюється модернізація вищої освіти, важливим аспектом якої є цифрова трансформація. Драйвером цифровізації є формування цифрового суспільства та становлення цифрової економіки. Нині, з огляду на перехід суспільства на новий рівень розвитку технологій обробки великих даних, блокчейн, Інтернет-речей, цифрових та інтелектуальних інформаційних технологій, інформатизація переходить на наступний рівень розвитку – в епоху цифровізації [8]. Тобто сучасне людство вступило в епоху цифровізації, яка змінила епоху інформатизації та комп'ютеризації [4]).

Вперше поняття цифровізації було введено американським науковцем у сфері комп'ютерних наук Ніколасом Негропonte (N. Negroponte) в 1995 році і розглянуто як процес переходу від обробки атомів до обробки бітів. У 2016 році на всесвітньому економічному форумі в Канадському місті Давосі К. Шваб анонсував світовий перехід на етап четвертої промислової революції. Її основними напрямом науковець визначив розширення цифрових технологій (нові обчислювальні технології, технології розподіленого реєстру, Інтернет речей), перетворення фізичного світу (штучний інтелект та роботи, передові матеріали, адитивне виробництво та багатовимірний друк), зміна людини (біотехнології, нейротехнології, віртуальна та доповнена реальність), інтеграція навколишнього середовища (накопичення та передача енергії, геоінженерія, космічні технології).

Інтенсивне впровадження цифрових технологій у життя сучасного суспільства, формування інформаційного простору та розвиток електронних освітніх систем спричинює становлення інноваційних науково-педагогічних уявлень щодо організації освітнього процесу студентів закладів вищої освіти (ЗВО), якісному переосмисленню підходів до освіти, а також пришвидшує темпи його розвитку [1, с. 22]. Повсюдне впровадження у систему освіти та освітній процес цифрових та інформаційних технологій є загальносвітовою тенденцією і одним з найзначущіших процесів, що відбулися у системі освіти за останнє десятиліття.

Розглянемо історичне підґрунтя становлення цифровізації освіти, основні етапи трансформації освіти та розвитку освітньої системи, їхню сутність та основні характеристики. З позиції проникнення інформаційних, цифрових

технологій у педагогічну освітню практику, основними її етапами є комп'ютеризація, інформатизація та цифровізація освіти [22].

Комп'ютеризація освіти, яка є етапом технологічного оновлення сфери освіти, поряд з впровадженням в освітній процес комп'ютерної техніки, є процесом переходу освітнього процесу на комп'ютерну основу, створення методик комп'ютерного навчання, комп'ютерних систем навчання та навчальних програм. Початок етапу комп'ютеризації часто пов'язують із розвитком у середині минулого століття у США теорії програмованого навчання Б. Скіннера та Н. Краудера та першим досвідом застосування комп'ютерної техніки у навчанні. Очевидно, що тривіальним буде твердження, що навчання завжди було інформаційним процесом, оскільки воно супроводжується передачею, обробкою, зберіганням, засвоєнням та використанням інформації. І в цьому сенсі поява нових підручників, інших навчальних матеріалів та «технічних засобів навчання» (кінопроекторів, кодоскопів, відеомагнітофонів тощо), що підвищували інформаційну забезпеченість освітнього процесу, слід віднести до інформатизації освіти. Однак цей термін з'явився лише наприкінці ХХ століття і пов'язувався, передусім, не з новою якістю освітнього процесу, а з технічним аспектом створення, зберігання та розповсюдження навчальних матеріалів.

У педагогічних термінологічних дослідженнях знаходимо такі визначення терміну «інформатизація освіти»:

- (у вузькому значенні) – впровадження в заклади системи освіти інформаційних засобів, заснованих на мікропроцесорній техніці, а також інформаційної продукції та педагогічних технологій, що базуються на цих засобах [7, с. 119];

- комплекс заходів для перетворення освітніх процесів на основі впровадження у навчання інформаційної продукції, засобів, технологій [5, с. 115];

- упровадження в освітній процес перспективних інформаційних технологій та створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб студентів, викладачів, освітніх організацій та підвищення якості підготовки на основі масового використання інформаційної та обчислювальної техніки, засобів зв'язку та комунікацій [6].

Розуміння того, що нові технологічні засоби неминуче спричиняють зміну традиційних («безкомп'ютерних») методів роботи з інформацією та методів навчання, зажадало уточнення терміна «інформатизація освіти» та акцентування уваги на її дидактичних цілях: «... – це процес забезпечення сфери освіти методологією та практикою розробки та оптимального використання сучасних інформаційних технологій, зорієнтованих на реалізацію психолого-педагогічних цілей навчання, виховання». Неоднозначність у цьому визначенні пов'язана із трактуванням поняття «сучасних» (сучасних чому?) – оскільки інформаційні технології, зокрема й ті, що використовуються в освітніх цілях, розвиваються дуже швидко. Тому видається точнішим формулювання «... актуальних для даного етапу їхнього (інформаційно-комунікаційних технологій) розвитку...».

У системі вищої освіти України вже сформовано традиційні напрями інформатизації, пов'язані з розробкою електронних (цифрових) навчально-методичних комплексів, розвитком обчислювальної та комунікаційної інфраструктури, удосконаленням різноманітних інформаційних сервісів та локальних інформаційних систем [2, с. 65). Однак варто відзначити, що за останні декілька років освіта впритул підійшла до етапу цифрової трансформації одночасно за вимогами до змісту освітніх програм різних рівнів та в частині організації процесів.

Найбільший вплив на динаміку впровадження цифрових технологій спричинила епідеміологічна ситуація у зв'язку з COVID-19 у 2019-2020 роках, що супроводжується прийняттям рішень щодо соціального дистанціювання та віддалену взаємодію в закладах освіти і не лише. Тому цифровізація – це процес, що став невід'ємною частиною розвитку сучасної освіти. Оскільки цифровізація освіти опинилася серед модних трендів, з'явилося безліч наукових праць, присвячених цій проблемі. Перспективні напрями розвитку та впровадження цифрових технологій в Україні визначено на нормативно-законодавчому рівні.

Так, у Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації окреслено необхідність прискореного впровадження цифрових технологій у систему освіти та розвитку цифрового освітнього середовища, впровадження нових адаптивних, практико-спрямованих, гнучких освітніх програм. Основною метою цієї Концепції є «реалізація ініціатив «Цифрового порядку денного України 2020» (Цифрова адженда України-2020; Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації, 2018). У Цифровій адженді України-2020 основними завданнями у державному освітянському сегменті у частині професійних цифрових навичок визначено «впровадження підходу з урахуванням наскрізної (кросплатформової) цифрової компетентності (навчання з використанням цифрових технологій). Незважаючи на деяке початкове становлення цифровізації освіти варто констатувати безпрецедентний експеримент переходу на цифрові технології в період поширення нової коронавірусної інфекції, який прискорив процес цифрової трансформації освіти.

На основі здійсненого аналізу науково-педагогічної літератури щодо поняття «цифровізація» та з огляду на відсутність усталеного терміну, цифровізацію освіти у межах дослідження розглядаємо як процес модернізації системи освіти, широкого впровадження цифрових інструментів в освітній процес і цілісного їхнього залучення у цифрове середовище, що забезпечує можливості навчання студентів за індивідуальними навчальними планами протягом життя із застосуванням технологій просунутого навчання.

Глобальне впровадження інформаційних та цифрових технологій спричинило колосальні зміни у багатьох сферах життєдіяльності людини і сприяло поширенню так званого «кліпового мислення», тобто сприйняття навколишнього світу на основі яскравих образів, роль яких грають картинки, меми, візуальні ряди та відео кліпи. Кліпове мислення характеризується

відсутністю систематичності, поверхневим характером засвоєння знань, що супроводжуються частим порушенням причинно-наслідкових зв'язків. Педагогічна практика свідчить, що сучасні студенти складно витримують тривалі навчальні навантаження, уникають багатокрокових та тривалих у виконанні навчальних завдань. Поясненням виникнення кліпового мислення є захисна реакція організму на інформаційні навантаження, що виникають в умовах розвитку цифрового суспільства та цифровізації всіх галузей життєдіяльності людини в постіндустріальну епоху. Причинами, що викликають кліпове мислення та свідомість, є циркулювання та актуалізація значних обсягів інформації, різноманіття інформації та високошвидкісні інформаційні потоки, збільшення часу, кількості дій, що здійснюються користувачем у цифровому середовищі та способів цифрової взаємодії.

Сучасний рівень розвитку цифровізації та особливості сучасного покоління руйнують бар'єри на шляху до електронного навчання, нині вже немає місця конкуренції між онлайн та офлайн освітніми форматами, а науковці сходяться на думці, що актуальності набуває проблема розвитку та конкретизація теоретико-методологічних основ побудови освітнього процесу в умовах інтеграції офлайн та онлайн (дистанційного) навчання – змішаного (гібридного) навчання в електронному середовищі.

Варто зазначити, що дистанційне навчання та цифровізація застосовуються в освіті вже давно; питання у тому, як сильно вони змінять освіту тепер.

Практична значимість дослідницької пропозиції полягає у

- реструктуруванні змісту програм вищої освіти за допомогою змішаних технологій: теоретична інформація перейде до сегменту навчання вдома, досвід якого викладачі вже отримали у переміщенні змісту навчальних курсів в Інтернет, «а дорогоцінний аудиторний час продуктивніше використовуватиметься для дискусій, дебатів та керованої практики». В українській вищій освіті давно обговорюється питання щодо оптимізації освітнього процесу із метою економії часу за умов розвитку технічних засобів.

- Онлайн-освіта як стратегічний пріоритет усіх закладів освіти. Децентралізована дистанційна освіта буде централізована в межах планування роботи одного ЗВО та інтегрована до існуючих структур управління освітнім процесом. В умовах карантину противники цифрових технологій мали змогу побачити відповідні ресурси, а прихильники виявляли нові можливості розвитку дидактики і навіть освіти загалом. Тимчасове закриття закладів освіти спричинило необхідність використання дистанційного формату з допомогою цифрових засобів навчання. Ми переконані, що за умов повноцінного функціонування закладів вищої освіти потреба у віддаленому навчанні сильно знижується (задовольняючи лише окремі групи студентів), тоді як цифрові технології, навпаки, повинні отримати новий розвиток шляхом активізації використання в аудиторному навчанні. Окрім того, варто зазначити, що масове використання дистанційних курсів, що дублюють офлайн, до структури змісту освіти загрожує скороченням викладацького складу, особливо для приватних

закладів освіти та для країн, чия економіка найбільше постраждала під час епідемії та збройного конфлікту.

- переосмислення наявних та можливих партнерств у сфері управління онлайн програмами. Закладам освіти, які залежать від провайдерів управління онлайн-програмами, було важче здійснити перехід на дистанційне навчання, отже, надалі вони повинні врахувати цей дефіцит, інвестуючи в цифрові курси, ресурси тощо. Вимушена відмова від аудиторного навчання вже назвали початком революції у вищій освіті.

Наукова новизна майбутнього дослідження полягає у реалізації та впровадженні цифрового навчання, а саме:

- Упорядкування (складання) планів готовності до несподіваних проблем. Оскільки всі дисципліни (курси) переведені в режим онлайн навчання, комп'ютерні сервери можуть не мати можливості приймати велику кількість нових користувачів, що викликає перевантаження та збій роботи платформи онлайн навчання. Для своєчасного вирішення всіх непередбачуваних питань викладачі повинні підготувати план В або навіть план С до початку занять та заздалегідь поінформувати студентів.

2. Розділення навчального матеріалу на дрібніші структурні одиниці з метою зосередження студентів на онлайн-навчанні, використання модульного методу навчання.

3. Використання голосу. У традиційному очному навчанні важливими інструментами є мова тіла, вираз обличчя і голос викладача. Однак, як тільки курс переходить в онлайн-формат, можливості невербальної функціональної комунікації стають обмеженими, і лише голос може функціонувати в повному обсязі. Тому в онлайн-навчанні викладачам необхідно максимально використовувати інструменти словесного спілкування (інтонації, тембр голосу, темпоритм мови, дикцію тощо).

4. Організація технічної підтримки викладачів. З огляду на те, що значна кількість викладачів не мають великого досвіду роботи на освітніх онлайн-платформах, особливо значущою є підтримка технічних асистентів, які також мають змогу надавати консультації та відповідати на запитання недостатньо підготовлених студентів, використовуючи електронну пошту, соціальні мережі та месенджери.

5. Мотивація до активної позааудиторної діяльності (навчання). Порівняно з традиційними лекціями викладачі мають менший контроль над онлайн-навчанням, а студенти з більшою ймовірністю пропускають заняття. Таким чином, прогрес онлайн-навчання та його ефективність значною мірою залежать від мотивації та самоконтролю студентів. Для цього викладачам необхідно використовувати різноманітні методи, щоб модифікувати домашні завдання та мотивувати студентів до активного навчання в аудиторіях.

6. Ефективне поєднання онлайн та самостійного навчання.

Таким чином, з огляду на факт широкомасштабності та безпрецедентності впливу пандемії та повномасштабної війни на освітню сферу, очевидно, що ці

чинники і в подальшому впливатиме на розвиток інновацій та цифровізацію освіти в світі.

Список використаних джерел:

1. Биков, В. Ю. (2019). Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку. Матеріали методол. Семінару НАПН України. (Київ, 4 квітня 2019 р). Київ, 20–26.
2. Буйницька, О., Варченко-Троценко, Л., & Грицяк, Б. (2020). Цифровізація закладу вищої освіти. Освітологічний дискурс, 1 (28), 64–79
3. Ветчанін, Є. (2018). Сучасний стан комп'ютеризації освіти. Освітологічний дискурс, 1-2 (20-21), 341–352.
4. Заспа, Г. О. (2021). Концентрична інформаційна технологія організації цифрової трансформації освітньої діяльності закладів вищої освіти. (Дис. ... канд. техн. наук за спеціальністю 05.13.06). Черкаський держ. технол. ун-тет. Черкаси, 175.N
5. Йордан, Г. М., Йордан, Х. В. (2020). Інформатизація освіти як основа розвитку інформаційного суспільства. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи. Матеріали V Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. (Тернопіль, 30 квітня, 2020). (с. 115–117). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка.
6. Карплюк, С. О. (2017). Інформаційно-педагогічний менеджмент вищої школи: сучасний стан та перспективи розвитку. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота, 241, 122–125.
7. Макаренко, Л. Л. (2013). Інформатизація освіти як пріоритетний напрям модернізації освіти в умовах інформаційного суспільства. Науковий часопис НПУ імені М. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки і перспективи, 43, 118–125.
8. Подденежний, О. (2021). Управління цифровою трансформацією освіти: сучасний науковий дискурс. Наукові записки НаУКМА. Економічні науки, 6 (1), 105–110.
9. Про затвердження Положення про дистанційне навчання (2013). Наказ МОН України від 25.04.2013 № 466. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>
10. Про затвердження Положення про Національну освітню електронну платформу (2018). Наказ Міністерства освіти і науки України № 523 від 22.05.2018 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE32154?an=103>
- 11.. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності: наказ МОН України від 07 листоп. 2000 р. № 522. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00#Text>
12. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 лип. 2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
13. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25.06.2013 р. № 344/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text>
14. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№178-179).
15. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
16. Про пріоритетні напрями та завдання (проекти) цифрової трансформації на період до 2023 року (2021). Розпорядження Кабінету Міністрів України № 365-р. від 17.02.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D1%80#Text>
17. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України». (2016). Постанова Верховної Ради України № 1073-VIII від 31.03.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073-19/print1443083620352158#Text>

18. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

19. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція, План, Заходи від 03.03.2021 № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>

20. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації (2018). Розпорядження Кабінету Міністрів України № 67-р. від 17.01.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>

21. Проєкт Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року (2021). URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/koncepciya-cifrovoyi-transformaciyi-osviti-i-nauki-mon-zaproshuye-do-gromadskogo-obgovorenniya>

22. Соляник, С. Ф. (2021). Сучасні тенденції інформатизації освіти. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України). Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 21 трав. 2021 р.). (с. 22–26). Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Annascone, 2019

Ірина АРАБАДЖИ, Кіра ЛІТВІНЦЕВА,
здобувачки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОПП «Стоматологія»
Науковий керівник: Юлія МЕЛЬНИК, к. політ. наук, доц. кафедри
мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін,
Міжнародний гуманітарний університет, м. Одеса, Україна

ФЕНОМЕН НАРОДНОЇ ОБРЯДОВОСТІ ЯК СКЛАДОВА ЕТНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНЦІВ НА ОДЕЩИНІ

В народній обрядовості зосереджені вічні та незмінні гуманістичні цінності, і сучасному суспільству вони необхідні як засіб виховання, як особливий спосіб формування духовності та культурної ідентичності. Обрядовість служить містком між поколіннями, дозволяючи зберегти та передати традиції, моральні орієнтири та культурні наративи. Вона забезпечує не лише естетичне задоволення, але й виконує соціальну функцію, об'єднуючи людей навколо спільних цінностей та традицій.

Значення народної обрядовості підкреслюється в її здатності адаптуватися до нових умов, одночасно зберігаючи своє основне призначення – виховання почуття спільності, поваги до минулого та відповідальності за майбутнє. Сучасні українці все більше звертаються до своїх коренів, щоб знайти опору в традиціях у часи соціальних змін та викликів. Обряди, такі як весільні, релігійні чи сезонні, надають можливість відчувати єдність з культурною спадщиною, підкреслюючи важливість колективних цінностей.

Сучасне суспільство потребує народної обрядовості як способу налагодження соціальних зв'язків та зміцнення національної ідентичності, що